

*Гавриш Н.Ю.,
студентка освітнього ступеню «Бакалавр» спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Герасимчук О.Л.,
к.п.н., ст.викладач кафедри екології
Державний університет «Житомирська політехніка»
g.n.y@i.ua*

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД РІЧКИ ТЕТЕРІВ

Водні ресурси у природі та житті людини мають особливе значення та виконують надзвичайно важливі функції. Вода є складовою всіх живих організмів, вона здійснює взаємозв'язок усіх процесів в екосистемах, забезпечує глобальні біоенергетичні екологічні цикли (екологічна функція); використовується для обігріву приміщень, для процесів заморожування, в технологічних процесах у промисловості та сільському господарстві, є основою розвитку водного транспорту, а також місцем для скидання відходів (економічна функція); використовується для побутових потреб, забезпечує функціонування водного спорту, проведення дозвілля, здійснює санітарно-гігієнічний та оздоровчий ефект, є джерелом інформації про довкілля (соціальна функція).

Для України характерними є суттєве антропогенне навантаження на водні джерела та недостатня водозабезпеченість. У річки, озера та ставки скидають стоки близько 2800 об'єктів, з них без очищення або з очищенням, що не відповідає санітарно-гігієнічним вимогам, – більше 40 %.

Житомирська область, порівняно з іншими областями України, належить до регіону з низькою водозабезпеченістю. Найбільша частина області належить басейну правої притоки Дніпра – в басейні р. Тетерів розміщено 38 % її території. Водозабезпечення промислових підприємств і населення міста Житомира здійснюється з річки Тетерів.

Аналіз якості води за такими показниками як амоній, марганець та нітрати, а також ХСК, а саме їх усереднені значення за період 2015 – 2019 роки, вказує на небезпечні тенденції погіршення питного водопостачання м. Житомир.

Щоденний моніторинг якості води у Відсічному та Денишівському водосховищах свідчить про інтенсифікацію гнилісних процесів, на що вказують показники вмісту нітрогену амонійного, нітрат-іонів (рис. 1). Також спостерігається зростання вмісту іонів марганцю у водах р. Тетерів.

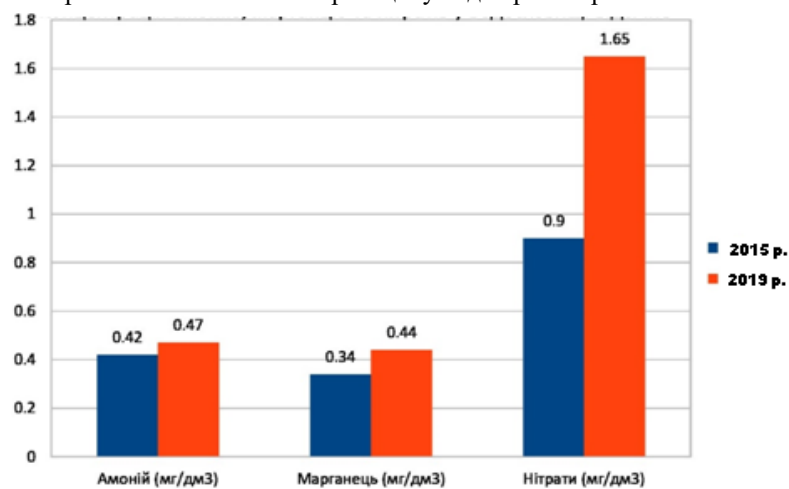

Рис. 1. Концентрація іонів амонію, марганцю та нітрат-іонів

Поверхневі та підземні води також потерпають від забруднення нітратами, спричиненого антропогенним навантаженням сільськогосподарською діяльністю людини. За останні 8 років рівень нітратів у водосховищі зріс майже удвічі.

Багато змін, які відбуваються у хімічному складі води у річках, зумовлені кліматичними змінами, які на думку науковців зумовлюють, в тому числі, і підвищення рівня марганцю у наших водоймах. Підвищення температури повітря зумовлює нагрівання води, унаслідок якого зростає кількість марганцю у ній, що в свою чергу негативно впливає на такі показники як «кольоровість» та «каламутність».

Отже поверхневі води є найбільш важливим природним ресурсом, так як використовуються в питних і господарських цілях. На них впливають природні та антропогенні фактори. Невпинне погіршення якості показників поверхневих вод, що використовуються для питного водопостачання ставить нові виклики перед КП «Житомирводоканал», щодо пошуку більш ефективних методів водопідготовки.